

**Doopsgezind
Rotterdam**

de Werf

jaargang 60 | nummer 1

januari 2022

De Doopsgezinde Gemeente Rotterdam is een ontmoetingsplek voor mensen die in vrijheid met elkaar in gesprek gaan over hun leven en geloof. We laten ons hierbij op een eigentijdse manier inspireren door bijbelse en andere verhalen, poëzie, kunst en muziek.

De Doopsgezinde Gemeente Rotterdam is een regiogemeente en bedient het gebied Voorne-Putten, de Hoekse Waard, de Krimpenerwaard en Rotterdam. De Vermaning van Doopsgezind Rotterdam staat in het centrum van de stad, vlakbij het Hofplein, aan het eind van het Haagse Veer.

Over de diensten

6 feb	Diaconale dienst Remonstrantse kerk
13 feb	ds. Henriette van Dunné
20 feb	André Meiresonne
27 feb	ds. Henriette van Dunné
6 mrt	geen dienst
13 mrt	ds. Henriette van Dunné

Zondag 30 januari 2022 is er helaas nog geen dienst (vanwege het covid-19 advies van het CIO en de ADS).

Wel wordt er een digitale dienst gemaakt die op onze website te bekijken is.

Zondag 6 februari 2022, 10.30 dienst in de Remonstrantse kerk

Voorgangers zijn ds. Tjaard Barnard en ds. Henriette van Dunné in samenwerking met de diaconie. In deze dienst zal avondmaal gevierd worden.

Zondag 13 februari 2022, 10.15 dienst Ja zeggen tegen elkaar

De ledenvertoeving heeft op 22 mei 2021 'ja' gezegd tegen predikant Henriette van Dunné. Zij was al tijdelijk onze predikant. Zij heeft per 1 januari 2022 een vast dienstverband bij ons. Dat moment is nu gepasseerd. Formeel is alles geregeld en kunnen we op elkaar rekenen. Maar het is fijn om dat ook samen 'te beleven'. Daarom willen we in een kerkdienst met vragen en antwoorden hardop 'ja' zeggen tegen elkaar en beloven dat we er voor elkaar zullen zijn.

We hopen dit op 13 februari 2022 te doen in de kerkdienst. Er zullen vast meer mensen zijn die in zo'n bevestiging willen participeren. Dat kan natuurlijk ook schriftelijk of telefonisch. U kunt het bestuur (zie pagina met gegevens) bellen of een briefje of kaartje sturen.

We hopen u allen te zien op 13 februari om 10.15 in de Doopsgezinde Kerk in Rotterdam!

Mede namens de andere bestuursleden,
Marijke Haisma
Voorzitter Doopsgezinde Gemeente Rotterdam

Wij vragen alle kerkgangers om via de zij-ingang binnen te komen, handen te wassen/reinigen, de looproute te volgen, een mondkapje te dragen. Bij covid-19 gerelateerde klachten graag thuisblijven. We houden 1,5 meter afstand en drinken voorlopig geen koffie na de dienst.

De filosofie van de hoop

Traditioneel wordt half januari in de dienst het verhaal van de bruiloft in Kana (Johannes 2: 1-11) gelezen. De allereerste preek die ik gehouden heb voor mijn medestudenten en seminariedocenten ging ook over deze tekst. Dus ik heb er wel iets mee en elke keer valt me weer een ander aspect op aan het verhaal waardoor het nooit dezelfde preek wordt. In deze Werf wil ik een paar gedachten erover met u delen.

In het verhaal van Johannes was Jezus te gast bij een huwelijk dat zoals in die tijd gebruikelijk zeven dagen duurde. Het is de verantwoordelijkheid van de bruidegom dat er voldoende wijn aanwezig is voor al die dagen. Wanneer hij in gebreke blijft, kan hij zelfs voor de rechter gesleept worden vanwege het tekort schieten in gastvrijheid. Het is uiterst pijnlijk voor dit jonge stel als blijkt dat de wijn voortijdig opraakt. Niet alleen een schande voor de familie die zich niet voldoende voorbereid heeft, ook voor de hele gemeenschap die niet voldoende heeft bijgedragen. Misschien dacht iedereen wel: 'Het is mijn taak niet, het is mijn verantwoordelijkheid niet ...'

Stel je eens voor dat op die bruiloft niemand iets had ondernomen om de situatie op te lossen. De gasten waren te beneveld om te beseffen dat de wijn op was en dronken gewoon water zonder het te proeven.

De bedienden hadden geen zin om meer te doen dan van hen gevraagd werd en de ceremoniemeester was diep in gesprek met een mooi meisje naast zich en vergat helemaal om rond te kijken. De bruid en bruidegom

beseffen dat ze een enorme schande over de familie brengen en raken als het ware verlamd van schrik. Wat een geweldig feest van een nieuw begin had moeten zijn, loopt totaal vast.

Gelukkig keert het lot van dit bruidspaar zich om als Jezus een teken doet, een klein wonder door water in wijn te veranderen. Niet een beetje, maar vaten vol, er is een overvloed aan wijn. Een overvloed die mensen in beweging zet, die stroomt en door de mensen heen stroomt zodat de hoop weer wakker gemaakt wordt.

Jezus neemt zijn verantwoordelijkheid als familielid, als lid van de gemeenschap, immers het zorgen voor wijn is een teken van gedeelde gastvrijheid. En Hij doet meer ... in plaats van een matige wijn te serveren, tegen het einde van de bruiloft, zorgt Jezus voor een verrassende overvloed aan heerlijke wijn. Hij redt niet alleen de toekomst van dit bruidspaar en het dorp, hij geeft hoop! Johannes heeft dit verhaal in zijn evangelie opgenomen als een teken, als een verwijzing naar God. God wijst mensen op hun verantwoordelijkheid en geeft hun een duwtje in de rug, ga maar, er is hoop, je kunt het.

Dat doet mij denken aan een uitspraak van Vaclav Havel. Tsjechische schrijver/dichter die na de Praagse lente als dissident regelmatig in de gevangenis belandde en in 1989 tot president werd gekozen. Hij pleitte voor de moraal van de machteloze en de filosofie van de hoop. Hij verzette zich tegen de overtuiging van de moderne westerse mens die heilig in zijn eigen macht gelooft en zichzelf ziet als het antwoord op alles. 'Diep in onszelf dragen wij hoop; als dat niet het geval is, is er geen hoop. Hoop is een kwaliteit van de ziel en hangt niet af van wat er in de wereld gebeurt. Hoop is ergens voor werken omdat het goed is, niet omdat het kans van slagen heeft. Hoop is niet hetzelfde als optimisme; evenmin de overtuiging dat iets goed zal aflopen. Het is de zekerheid dat iets zinvol is onafhankelijk van de afloop, onafhankelijk van het resultaat.'

Als Doopsgezinde gemeente geloven wij dat onze aanwezigheid in Rotterdam zinvol is en daarom is het onze taak is om, hoe onbeholpen soms ook, te laten zien hoe je je verantwoordelijkheid kunt nemen wanneer dingen vastlopen. Door het verschil te laten zien tussen onverschilligheid en bevologenheid. Tussen wanhoop en gelatenheid. Tussen

moed en vertrouwen. Door onze verhalen over hoop, die onze ziel raken, te delen of door in beweging te komen en de handen uit de mouwen te steken. Nee, we zullen niet letterlijk water in wijn kunnen veranderen, al zou dat wel een lucratieve bezigheid zijn. Wel kunnen we symbolisch water in wijn veranderen, door levendig te maken wat dood lijkt, te laten vloeien wat gestold is en op gang te brengen wat gestopt is. Laten wij ons daardoor laten inspireren voor het jaar 2022!

ds. Henriette van Dunné

Uit het Klein Overleg

In de eerste plaats wenst het bestuur u nog het beste voor dit jaar! Wij hopen dat 2022 beter wordt en dat wij weer gewoon kerkdiensten en activiteiten kunnen houden. Omdat wij dit in de afgelopen periode niet konden, hebben wij in plaats daarvan voor Advent een opgenomen dienst uitgezonden via YouTube en op 1^e Kerstdag een oecumenische viering via Rijnmond. De bedoeling is dat er nog meer diensten opgenomen gaan worden, ook met een gastpredikant. Houdt u de website hiervoor in de gaten!

De ledenvertoeving moeten we ook nog even uitstellen tot het weer veilig kan en tevens willen we voor die tijd nog een Groot Overleg houden om het Beleidsplan en het aangepaste Reglement te bespreken. Wij zouden graag nog bijdragen voor het Beleidsplan ontvangen van de werkgroepen en kringen, zodat het breed gedragen wordt.

Waarschijnlijk gaat de verbouwing van de kerk niet voor mei van start, dus kunnen wij hier binnenkort nog wel diensten houden. Uiteraard melden wij u tijdig wat ons tijdelijk adres wordt, waar wij tijdens de verbouwing onze diensten gaan houden.

Met het nieuwe bestuur op afstand is het ook nog even zoeken naar hoe wij onze verantwoordelijkheden in gaan vullen. We zijn daarom blij dat wij als deelnemer aan de Raad van Aangeslotenen van Samen 010 gebruik kunnen maken van de kennis van de directeur, Hanny de Kruijf, die eens met ons mee wil kijken.

Er is een verzoek om een bijdrage binnengekomen bij de diaconie van de Stichting Veelkleurige Religies. Wij zullen over deze stichting eerst meer informatie aanvragen.

Omdat er meerdere donateurs zijn overleden, heeft Doopsgezind Wereldwerk verzocht of wij een tweede kind willen adopteren. De werkgroepen Diaconie en Jeugd hebben hiermee ingestemd. Wij krijgen als gemeente nu dus twee adoptiekinderen.

Een warme groet van het Klein Overleg,

Het bestuur van de Doopsgezinde Gemeente Rotterdam,

Marijke Haisma, voorzitter encoördinator

Truida Lokhorst, secretaris

Mark van Nispen, penningmeester

en

Henriette van Dunné, predikant

Wilma Kievit, officemanager

Voor al uw vragen aan het bestuur kunt u terecht bij Marijke Haisma op het emailadres coordinator@dgrotterdam.doopsgezind.nl. Zij checkt meerdere keren per week haar email. Op maandagochtend is haar vaste moment en kijkt zij of ze uw vragen kan beantwoorden of deelt deze met het bestuur. Zij is altijd telefonisch (06-20828223) of via Whatsapp te bereiken.

Vragen over de ledenlijst, adreswijzigingen, notulen kunt u stellen aan Wilma Kievit, officemanager via het emailadres:

officemanager@dgrotterdam.doopsgezind.nl

Van de Werkgroep Diaconie

Wij willen u hartelijk danken voor de bijdragen aan de collecte in december, waar we de “Werken der Barmhartigheid” als thema hadden en als doelen de Kledingbank (ondergoed) en de Pauluskerk (slaapzakken). Normaal gesproken zou er in de Vierde Adventsdienst, het jaarlijkse Kerstspel met de kinderen, gecollecteerd worden voor ons adoptiekind

in Brazilië. Deze collecte willen we nu, enigszins verlaet, aan u voorleggen.

Uit de brief van Doopsgezind Wereldwerk:

“In de landen waar kinderen worden ondersteund greep corona vernietigend om zich heen. Scholen en kinderdagverblijven werden gesloten en nu dreigen sommige kinderen in armoede en anonimiteit te verdwijnen. Vaak is er ook een onveilige thuissituatie, drank, drugs, criminaliteit. De verzorgers en onderwijzers doen er alles aan om met de kinderen in contact te blijven en brengen als het even kan ook eten. Het is daarom erg belangrijk dat er bijdragen binnen blijven komen bij de instanties waarmee gewerkt wordt. “

Tevens is er vanuit Wereldwerk het verzoek een tweede kind te adopteren, omdat vanwege de kleiner wordende Doopsgezinde Gemeentes in Nederland de inkomsten achteruit lopen. Het Klein Overleg heeft in samspraak met de WG Jeugd en de WG Diaconie besloten daar gehoor aan te geven. Dat betekent dat wij als DG Rotterdam garant staan voor € 400 per jaar. Wij ondersteunen vanaf dit jaar dus kinderen uit Brazilië en Tanzania.

U kunt uw gift overmaken op het welbekende rekeningnummer: NL97 INGB 0000 064816 t.n.v. Doopsgezinde Gemeente Rotterdam, onder vermelding van: Collecte Adoptiekinderen. Bij voorbaat dank, ook namens Doopsgezind Wereldwerk.

Gebed na kerstmis

De morgen is nog onberoerd
van woorden,
de dag is vreemd en nieuw.
En toch,
de echo van een glimlach
dwingt tot herbeginnen,

al ben ik onvoldaan vanbinnen
en moet ik gauw bekennen
dat ik de taal niet ken
van het Kind,
dat ik onmachtig ben.

Maar als er handen zijn
die blindweg mij geleiden,
misschien een woord,
een teken, lang verwacht
dat plots de leegte vult,

beken ik graag mijn schuld,
ik dwaalde ziende blind.
De weg werd lang bereid
vóór eeuwen, door het Kind.
Ik krijg de dag
om andren te beminnen.
Gelukkig, Heer,
mogen wij telkens herbeginnen.

Christina Guirlande

Hoe zit het toch met ...

De stand van zaken van ons project in Tanzania

Deel 2 – tot hoe ver het verder ging

Ik hield contact met twee pastores in Tanzania en op een dag kwam de vraag of ze bij ons konden logeren, want ze moesten in Nederland zijn. Ze waren een week te gast en ik nam hen mee naar het predikantenconvent van de Ring Zuid West Nederland. Kijk nu toch, daar waren warem-pel nog meer vrouwelijke predikanten. Ze vroegen me de oren van het hoofd en ik besloot hen mee te nemen naar de kerkdienst die ik die zondag zou leiden. Tijdens de dienst zou ik de nieuwe vrouwelijke voorganger bevestigen. Ze werden er opgewonden van. Ik had de dienst in het Engels samengevat, maar de bevestigingstekst integraal vertaald, zodat ze die vast hadden voor het geval ze zelf een vrouwelijke pastor zouden bevestigen. Je kan tenslotte niet weten. Ze namen de hele dienst op op hun telefoon en lieten zich uitgebreid fotograferen met de nieuwe predikant. Vol nieuwe ideeën reisden ze terug naar Tanzania. En toen werd het weer stil.

Ik zag hen terug op het Doopsgezind Wereld Congres in Harrisburg, waar ze verpletterd waren door het grote aantal vrouwelijke predikanten uit alle delen van de wereld. Ze zetten vrolijk commentaar op de website van het Anne Zernike Fonds – zij was de eerste vrouwelijke predikant in Nederland – en kochten ijverig het boek waarover ik met een collega de redactie had gehad en waarin de ervaringen van vrouwelijke predikanten beschreven stonden. Nu zou het er van komen, verzekerden ze me. Een van hen zou algemeen secretaris worden van de Tanzaniaanse dopers, dus niets stond meer in de weg om vrouwelijke predikanten te introduceren. En toen werd het weer stil.

We moesten weer naar Tanzania, mijn man en ik, en omdat we op een zondag in Shirati zouden zijn, bood ik aan de dienst te doen, als ik tenminste samen met vrouwen uit de gemeente aan het werk kon. Dat was nog wel een toer, gedeeltelijk vanwege de taal (zij spraken Swahili en ik niet, maar gelukkig was er een tolk), en bovendien werden de vrouwen van het comité zo enthousiast dat ik ze tegen mijn aard in moest temperen.

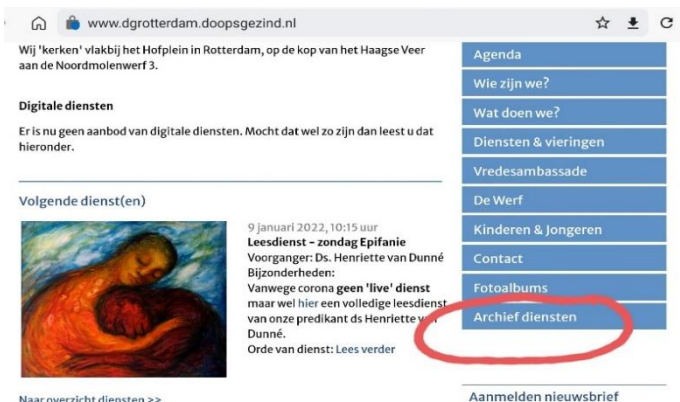
De dienst was een succes, er werd gezongen door vier koren, gedanst en geklapt en zelfs de zeven mannelijke collega's op de eerste rij met opschrijfboekje en bijbel, konden geen ernstige missers vinden. Mijn tolk besloot ter plaatse dat ze dit ook wilde en een half jaar later werd ze gekozen tot coördinator vrouwenzaken in de Tanzaniaanse 'broederschap'. Het zat er aan te komen, die opleiding voor vrouwelijke pastores en als wij hen moreel en financieel (of omgekeerd – daar wil ik af zijn) zouden steunen, dan zou je eens iets zien!

Daar kijken we dus nog steeds naar uit, want zonder slag of stoot gaat het niet en de leiding van het seminarie ligt dwars. Bovendien blijkt dat in het uit Kenya gekopieerde oprichtingsstatuut van de Tanzaniaanse doopers expliciet is toegevoegd, dat vrouwen niet bevestigd kunnen worden tot predikant (In Kenia kan dat wel en is het ook gebeurd). Intussen kunnen vrouwen nu wel diaken worden, maar voor ze pastores kunnen worden, moet eerst het statuut worden aangepast. Dat zou deze zomer kunnen gebeuren als covid tenminste geen roet in het eten strooit. Maar dan zou het toch zomaar kunnen gebeuren .... We wachten in spanning af en dus: wordt vervolgd ...

Christien Duhoux-Rueb

'Archief diensten' op de website toegevoegd

In het afgelopen jaar zijn er veel 'leesdiensten' op onze website geplaatst, omdat gewone diensten geen doorgang konden vinden i.v.m. corona. Onze eigen predikant of gastpredikant leverden hun dienst

The screenshot shows a web browser window with the URL www.dgrotterdam.doopsgezind.nl. The main content area displays information about a church service: "Wij 'kerken' vlakbij het Hofplein in Rotterdam, op de kop van het Haagse Veer aan de Noordmolenwerf 3." Under "Digitale diensten", it states: "Er is nu geen aanbod van digitale diensten. Mocht dat wel zo zijn dan leest u dat hieronder." Below this, it lists "Volgende dienst(en)" for "9 januari 2022, 10:15 uur" titled "Leesdienst – zondag Epifanie" with "Voorganger: Ds. Henriette van Dunné". A note mentions: "Vanwege corona geen 'live' dienst maar wel hier een volledige leesdienst van onze predikant ds Henriette van Dunné. Orde van dienst: Lees verder". A navigation menu on the right side includes: "Agenda", "Wie zijn we?", "Wat doen we?", "Diensten & vieringen", "Vredesambassade", "De Werf", "Kinderen & jongeren", "Contact", "Fotoalbums", and "Archief diensten" (which is circled in red). At the bottom right, there is a link for "Aanmelden nieuwsbrief".

aan, die vervolgens op de website werden geplaatst. Alle leden en belangstellenden konden die diensten lezen en/of (de liederen) beluisteren. Na verloop van ongeveer een week ‘verdwenen’ die diensten weer.

Om ruimer gelegenheid te bieden voor het lezen en/of beluisteren is er nu een apart menu toegevoegd met de titel “Archief diensten” – zie de omcirkelde tekst hierboven. Als u daarop klikt kunt u alsnog een dienst uit het verleden lezen. Voor 2021 klikt u eerst op dit jaartal, daarna verschijnen de diensten voor dat jaar in volgorde van jongste datum eerst.

Posteractie www.maakdestadbeter.nl

De afgelopen twee jaar is het leven verhard, verruwd en gepolariseerd op een manier die wij on-Rotterdams vinden. Daarom hebben de initiatiefnemers een postercampagne opgezet. Hierin roepen we Rotterdam op menselijker, redelijker te zijn. Rotterdam is al ruim 680 jaar de plaats in Nederland waar iedereen, wie of wat zij of hij ook is, een kans krijgt.

De posters roepen op om verder te denken dan de polarisatie en tot een positievere blik op de medemens, hoe anders die ook is. Ze zijn geheugensteuntjes dat we met zijn allen de unieke kans hebben om hier en nu te kiezen hoe we met elkaar verder willen.

Met deze campagne laten we zien dat met een klein gebaar we de stad weer met elkaar in gesprek kunnen brengen. Dus sluit je aan en hang een poster op en start het gesprek. Er zijn een aantal verschillende teksten beschikbaar. Informatie kun je vinden op de website.

Dit initiatief waaraan Platform Levensbeschouwing en Religies in Rotterdam meedoet, wij zijn als gemeente bij hen aangesloten, is te mooi om te laten liggen. Ik roep graag al onze lezers en leden op om een poster aan te vragen en in het raam hangen!!

Henriette van Dunné

Wake 7 november 2021

U las van mij vaker een verslag van de wakes die sinds 2004 elke eerste zondag van de maand worden gehouden. Wat wij daar horen stemt niet vrolijk. Zoveel mensen op de vlucht naar een veilige of betere toekomst. Veel mensen komen niet eens aan in dat voor hen "beloofde land". En als het wel lukt...

Onlangs vertelde een van de trouwe bezoekers het verhaal van één van hen.

Ik heb geprobeerd op een rijtje te zetten wat een geklinkerde jongeman, die al ruim 10 jaar in Nederland overleeft, de laatste ruim twee en een half jaar heeft moeten doorstaan. In het voorjaar van 2019 werd hij geklinkerd. Het betrof zijn derde periode van ingesloten zijn.

Direct na zijn vrijlating werd hij opgevangen door de LVV. Zijn verwachtingen waren hoog gespannen. Zou er nu hoop zijn op een verblijfsvergunning? Het werd eigenlijk een en al teleurstelling. Een half jaar in de nachtopvang. Slapen op grote slaapzalen, dezelfde bedden als in het detentiecentrum, verblijven op een zaal met alcoholverslaafden,

drugsverslaafden en rokers valt niet mee. 's Ochtends om 8 uur de straat op met € 10 leefgeld . Een kaartje voor fit voor free was fijn, vrijwillig werken in een cateringbedrijf viel ook tegen. Zelfs geen enkel footje . Dat voelde zeer negatief.

Na een half jaar geen nachtverblijf meer. Dan moet hij zelf zorgen voor leefgeld, hij komt terecht in de louche cafés op de Kruiskade. Daar wordt zwart gewerkt en het uurloon voor een illegaal is heel laag. Dat is verschrikkelijk vernederend. Hij heeft geen recht op meer, hij heeft geen papieren. Soms worden de toegezegde euro's helemaal niet uitbetaald. Er volgen scheldpartijen, maar hij moet oppassen, omdat hij illegaal is. Hij heeft niets te zeggen. Toch gaat hij na ruzies en nadat hij zichzelf herpakt heeft naar een ander café. Hij wil werken, hij wil een beetje geld. In alle narigheid is werken een vorm van therapie. Omdat hij illegaal is, is er bovendien de dreiging gepakt te kunnen worden door de politie. Altijd is er die angst.

Dan komt de Corona. Er is geen werk in de horeca. Om bezig te zijn kan hij helpen bij caféhouders die in die periode hun café een opknopbeurt geven. Geen geld voor deze hand- en spandiensten. Juist hij krijgt zware klussen opgedragen.

Dan maar het "sprookje " proberen. Via internet een vrouw zoeken die hem wil onderhouden, zorgen dat er over een jaar een kind komt, daarna de verblijfsvergunning. Lokkertjes als onderdak en werk worden aangeboden. Allemaal bedriegerij.

Dan de criminaliteit op straat: "Ik kan jou aan een Spaans identiteitsbewijs helpen of aan een Egyptisch paspoort". Natuurlijk wel eerst geld betalen. Wanneer hij in nood zit is hij gauw over te halen. Zonder papieren ben je zo kwetsbaar.

Kortom allemaal uitbuiting, fraude, misbruik maken van kwetsbare mensen.

Wanneer hij een ongelukje maakt zoals iedereen wel eens overkomt, is hij de klos, hij heeft geen rechten en hij kan zich niet verdedigen. Nergens kan hij voor zijn rechten opkomen. Dan maar toegeven.

Zit je dicht in de omgeving van een geklinkerde dan denk je mee, je wordt getipt door een vriendin. Hij kan in een tuin werken. Dat is fijn,

dat wordt redelijk betaald, buiten in de natuur heerlijk. In de tuin is niet altijd werk. Helaas!

Een Nederlandse klussenman ziet hem lopen. Hij kan mij wel helpen. Ik wil hem wel wat leren. Grote woorden als hij begint; de klussenman wil een arbeidscontract voor hem maken. De uitkomst is negatief.

In een instelling met een ideële doelstelling kan hij komen werken. Hij krijgt een beter uurloon, maar de twee overuren die dagelijks gemaakt worden, worden niet meegeteld. Zijn uren worden per kwartier afgerekend; minderwaardig!

Er is geen enkele situatie waarin de geklinkerde niet geconfronteerd wordt met zijn onmacht, uitzichtloosheid, onzekerheid en angst. Van alle stress en spanning wordt zijn hoofd heel moe. Om gek van te worden. Hoe vaak valt niet het woord: ik ben kapot, Nederland heeft me gebroken. Ik ben het zat, ik kan niet meer!!!!

Toegeven aan dit gevoel kan niet. Zich ziek melden kan niet. Stel dat hem iets overkomt, hij is niet verzekerd. Volkomen aan zijn lot overgelaten.

Voor zoveel leegte en verdriet zijn geen woorden. Wanhoop.

Wellicht sta ik daarom hier bij de wake. Namens hem en zoveel anderen.

Ik realiseer me dat dat "daarom sta ik hier" ook voor mij geldt. Voor dit en de vele andere schrijvende verhalen die we daar hoorden. Geklinkerd wil zeggen opgepakt (je hebt geen geldige papieren), opgesloten in een cel en omdat je niet uitgezet kunt worden (geen paspoort of je land wil je niet meer) zonder hulp weer op straat gezet. Zorg voor de vreemdeling. Het staat in de Bijbel. Echt!

Truida Lokhorst

Hoe lang houd jij dat vol ???

Ik kijk graag naar Expeditie Robinson. In dat spel moeten grenzen verlegd worden. Er is tekort aan voedsel, slecht onderdak en veel fysieke uitdaging. Maar..... het is SPEL.

Heel regelmatig moeten zeer vermoeide deelnemers lopen over een smalle en soms ronde evenwichtsbalk of nog moeilijker stilstaan op een heel klein plankje en dan je evenwicht bewaren. Maar..... het is een SPEL.

Als je verliest ga je in het ergste geval naar je eigen warme huis, voldoende eten, vrienden om je heen. Het was tenslotte ... een SPEL.

Vluchtelingen worden gedwongen ook op zo'n smalle evenwichtsbalk te stappen. Doe je het fout, ga je met de verkeerde mensen in zee dan val je er af, verdrink je of moet je van uitputting opgeven. Hier is het GEEN SPEL.

Hoe kom je erover als nergens onderweg iemand staat om mee te lopen, je op te vangen, je last te dragen.....

Sterke jonge mannen wagen het en hebben de meeste kans. Mam, pap als ik het red kom ik je halen. De moeder met het kind op de arm, de vader met wat nog van thuis mee kon, de zieken, gehandicapten zij redden het niet zonder hulp.

Wij degenen die kunnen helpen moeten beseffen dat er GEEN SPEL gespeeld wordt.

Dat mensen een moeilijke weg gaan omdat er op de plaats waar ze vandaan komen GEEN LEVEN, GEEN TOEKOMST meer is.

Een hand uitsteken, zorgen dat ze niet vallen en stoppen met mensen wegzetten als gelukzoekers is dan toch het minste...

Stap zelf eens op een evenwichtsbalk.....Hoe lang houd jij dat vol?

Truida Lokhorst

De vrouw met de duiker

Mijn Rotterdamse 'penthouse aan het water' grenst aan de kade van het Boerengat, een binnenhaven waar vroeger de Admiraliteit gevestigd was. Mijn vaste woon- en verblijfplaats grenst tevens aan 'the students hotel'. De rijken der aarde parkeren daar hun kroost om hen al studierend, vaardigheden te laten bijbrengen. Kennis, die ze nodig hebben om later zonder veel moeite te laveren op de vaart der volken.

De studentjes zwermen over het trottoir, de kade en de straat. Groeten doen ze niet als je ze tegenkomt, want de gastjes lopen van hot naar her achter hun mobieltje aan. De gsm als onmisbare leider, die hen de weg wijst door onbekende dimensies. Totdat de lente zijn intrede doet. Dan blijven de mobieltjes in de kontzak, langs de waterkant scannen meiden en jongens nu elkaars tong. Als bij toverslag veranderen zij al kussend in warmbloedige wezens, waar de hartstocht doorheen dendert.

Een vlucht meeuwen die moeiteloos van de ene thermiekbel naar de andere zweeft, houdt het geritsel op de kade nauwlettend in de gaten. Niets ontgaat hun spiedend oog.

Als een voorbijganger een zak oud brood uitstrooit aan de waterkant, stort de hele kolonie zich krijsend op de gratis lekkernij. Ze hakken met uitslaande wieken op elkaar in voor de laatste kruimel.

Tijdens de zomermaanden gaan de studentjes naar huis, moe van leren en jolijt. Hongkong, Rio, Osaka, Bangkok, of waar ze ook vandaan komen. Dan is het voor mijn balkon een komen en gaan van snelle watertaxies. Ze meren aan een steiger die met een steile trap aan de kade verbonden is. De vaartuigen brengen gezinnen, stelletjes of eenzamen naar oorden van vertier, zoals hotel New York, het ss Rotterdam, of de Veerhaven. Eenmaal op topsnelheid laten ze een vlietend schuimspoor achter.

In het najaar rijdt een oranje busje van 'W. Smit, duik- en bergingsbedrijf,' met een compressorunit de kade op. Twee kerels, gekleed in zwarte uniformen met grauwe mutsen op, rollen persslangen uit om daarna weer in het busje te verdwijnen.

Na verloop van tijd komt een man in duikerpak naar buiten. Zijn collega volgt, met een transparante helm onder de arm. Behoedzaam plaatst hij de helmunit over het hoofd van de duiker en klikt de zaak vast in de waterdichte sluiting op zijn pak. Wanneer de duiker onder water verdwijnt, monitort zijn maat vanaf de wal het onderwaterwerk. De elegantie van deze persoon treft mij. Als hij zijn muts afdoet, valt een waterval van blonde haren omlaag. Op de kade staat een jonge vrouw. De duiker komt na verloop van tijd weer boven water. Moeizaam klimt hij langs de ijzeren sporten langs de steile wand omhoog. Zodra hij vaste grond onder de voeten heeft, verwijdert de vrouw de helm van zijn schouders en veegt aandachtig het zweet van zijn gezicht.

Elke zaterdagochtend verlaat ik mijn penthouse om een weekendeditie van het dagblad Trouw te bemachtigen. Met een beker koffie binnen handbereik, de klassieke muziek van radio 4 op de achtergrond, verlaten, terwijl ik lees en luister, mijn gedachten het dagelijkse patroon.

Ze waaieren uit over heel de aarde. Een wereld die ooit mijn werkterrein was. Om dan weer terug te keren naar het heden.

Daar valt mijn oog op de uitnodiging voor een bezoek aan het museum Catherijne Convent in Utrecht. Het loopt tegen Kerst en er valt een tentoonstelling te zien, die in het teken staat van de bijbelse Maria Magdalena. 'Een vrouw met veel gezichten,' zo zalfe zij ooit het hoofd van Jezus met olie. Maria Magdalena. 'Een spiegel van deze tijd,' zegt de brochure. Onwillekeurig denk ik terug aan de vrouw met de duiker op de kade.

Cees van der Jagt, Kerst '21

Sparen voor de hulphond

Er zijn al mensen die met ons mee sparen. Plastic doppen voor de hulphond. Doet u mee zodra de diensten weer beginnen?

Ik kan het zelf wel

U heeft deze kreet vast wel eens eerder gehoord, maar ook van een 100-jarige? Op 3 december belde ik Emmy Eberwijn, die die dag 102 was geworden.

Het duurde lang voordat ze de telefoon opnam. “Was je ver uit de buurt?” vroeg ik.

“Nee ik probeer een vlek uit de voerbedekking te halen”.

“Kan dat niet wachten totdat Wil (haar dochter) komt “?

“Nee ik wil er netjes bij zitten als de familie komt”.

Zo is, nee, zo was Emmy, want op nieuwjaarsdag is zij overleden.

Gewoon omdat zij vond dat het genoeg was. Zo kenden we Emmy. Als het even kon de regie in eigen handen. Op hoge leeftijd toch onkruid trekken als de tuinman in haar ogen niet op tijd kon komen. Als er een hemel bestaat kunnen ze het onkruid trekken wel aan Emmy overlaten.

Emmy, we zullen haar missen in de kring Nieuwerkerk en omstreken. Bij het nadenken over de preken uit het boek van Alex van Ligten, de gezamenlijke etentjes en barbecues, de fijne gesprekken. En haar “ik kan het zelf wel.”. Daardoor kon ze zo lang als een volwaardig lid in onze kring meedoen.

Emmy, dank je wel !

Truida Lokhorst, namens de Kring Nieuwerkerk e.o.

In memoriam

Emmy Eberwijn-Kuyk

3 december 1919 – 1 januari 2022

In de vorige Werf vond u nog een stralende foto van Emmy die door haar buurvrouw werd getraakteerd op een autoritje naar de buurt in Rotterdam-Zuid, waar zij eertijds met haar gezin woonde, en op koffie met gebak. Voor velen van ons zal het bericht van haar overlijden, ondanks haar hoge leeftijd, toch met een schok binnengekomen zijn .

Ze was op, doodop. “Het is moeilijk om op te raken,” sprak ze met de kerstdagen. Ze verlangde naar het einde. Vanaf dat moment besloot ze niet meer te eten en te drinken. In menig opzicht was Emmy een sterke vrouw. Zaterdag 1 januari is ze in het bijzijn van haar dochter overleden.

Emmy kwam uit Haarlem. Daar is ze ook op grond van haar belijdenis op haar 18e in de doopsgezinde kerk gedoopt. Haar vader had een slagerij. Dat betekende voor Emmy dat ze na de lagere school niet door kon leren, maar op haar 13e achter de toonbank van de slagerij kwam te staan. Ze maakte lange en zware dagen, want ook de slagerij moest elke dag blinkend schoon. Veel vrije tijd was er niet. Hoogstens als het mooi weer was een dagje Zandvoort.

Emmy heeft vanaf haar jonge jaren een vriendin: Annie. Hun vriendschap neemt een belangrijke plaats in in het leven van Emmy en ook later in dat van Henk, haar man en hun gezin. Met Annie gaat ze eind dertiger jaren op vakantie naar Bakkum (N.H.) en ontmoet daar Henk Eberwijn . Ondanks de afstand, Emmy in Haarlem en Henk in Rotterdam, bouwen zij een hechte band met elkaar op en trouwen ze in 1942. Met hun kinderen Edward en Willy gaan ze vele jaren in de zomer kamperen in Oostenrijk, waar Annie woont.

Emmy komt pas goed in beeld in de gemeente, als Henk aan het dementeren raakt. De kring Nieuwerkerk o.l.v. ds. Jeanet van Woerden is een grote steun in die jaren. Na het overlijden van Henk in 1994 wordt Emmy een trouwe kerkganger en met haar grote interesse in het hoe en wat van bijbels geloven is ze op menige bijeenkomst, het leerhuis en de kring op woensdagmorgen te vinden.

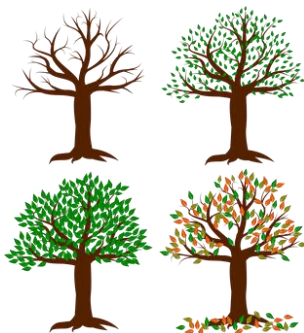
We verliezen in Emmy een zeer gewaardeerd gemeentelid. Ze was altijd vriendelijk en met een luisterend oor voor een ieder aanwezig. Met veel gemeenteleden uit diverse kringen bouwde ze door haar positieve instelling, haar trouw en vriendschap hechte relaties op. Ook zong ze van ganser harte mee in de toenmalige cantorij o.l.v. Martine van der Meiden en genoot ze volop van de gemeenteweekenden in Fredeshiem. In de dankdienst voor haar leven was te horen hoe zij ook voor haar kinderen en (achter)kleinkinderen een zeer geliefde moeder, oma en omi was.

“Het leven is goed voor mij geweest” stond boven aan op haar rouwkaart. Emmy was intens dankbaar voor het goede leven dat haar ten deel is gevallen. Leven uit Gods hand ontvangen en ook over de grens van de dood in zijn handpalm geschreven. Maar wat een ‘goed’ heeft zij ook met haar persoonlijkheid uitgedeeld in haar gezin en in de doopsgezinde gemeente Rotterdam!

Moge zij nu rusten in Gods vrede.

Margreet Eberwijn-Verveld

Op 17 december 2021 is overleden ons gemeentelid Jan Bernard van Nieuwland.

Een virus o zo klein,
Niet met het blote oog te zien.
Verspreidt zich wereldwijd.
De mensen zijn het vertrouwen kwijt.

De mens is in de war.
Hoe zal het ons vergaan?
Geen vertrouwen in de overheid.
Raak ik straks ook mijn baan nog kwijt?

Waar is dat sterke individu.
Die zelf zijn richting wel bepaalt.
Zich niets wil laten gezeggen.
Of een mening op laat leggen?

Experts moeten hun zegje doen.
Maar gissen ook maar wat.
Meer mensen worden ernstig ziek
Is dit nu al de piek?

Ziekenhuizen overvol
Te weinig personeel.
Is er wel capaciteit genoeg?
Wat hebben we nog voor de boeg?

Onzekerheid alom
De winkels raken leeg.
De beurzen staan dik in het rood.
De hele economie is uit het lood.

Het hele land ligt stil.
Evenementen worden afgelast.
We sluiten zelfs de kerken
Om het virus in te perken.

Wie had er ooit gedacht
Dat het eens zo ver zou komen?
Dat alles wat zo gewoon leek
In één klap helemaal bezweek.

Zet het u niet aan het denken?
Wie heeft hier eigenlijk de macht?
Zijn het de wereldleiders?
Maar ook bij hen ontbreekt de kracht.

We staan met lege handen.
Er is niemand die een antwoord weet.
We moeten toch wel gaan beseffen
Dat we onze hoofden omhoog gaan heffen?

Want in de hoge hemel.
Daar zit een machtig God.
Hij regeert over dood en leven.
En laat de hele mensheid beven.

Kom laten we ons dan buigen
voor zulk een groot en machtig God.
Ons leven leggen in Zijn hand.
Het hele mensdom, ook ons land.

Ontferm U over deze aarde.
Vergeef ons onze schuld.
Om Jezus wil die met Zijn dood
ons Zijn genade bood.

Het geeft ons rust in bange dagen,
dat U de macht in handen hebt.
Om in onzekerheid en smart
te schuilen aan Uw vaderhart.

Marry de Haan

Onze gemeente

Predikant

Ds. Henriette van Dunné

predikant@dgrotterdam.doopsgezind.nl

06-27042422

Kosterij

koster@dgrotterdam.doopsgezind.nl

010 4124856

Boekhouder

Mark van Nispen

boekhouder@dgrotterdam.doopsgezind.nl

Voorzitter en Coördinator

coordinator@dgrotterdam.doopsgezind.nl

Marijke Haisma

0620828223

Secretaris

secretaris@dgrotterdam.doopsgezind.nl

Truida Lokhorst

0180317728

Werkgroepen

Communicatie

Bob v.d. Vijver

0633149300

Personeel

Tjitske Gelderloos

0611085389

Diaconie

Marijke v.d. Vijver

0628488760

Diensten

Freekje Wethmar

0180 317 728

Ledenadministratie

Mevr. W. Kievit

officemanager@dgrotterdam.doopsgezind.nl

010 - 4666722

Adres Hang 7 3011GG Rotterdam

Inhoudsopgave

Over de diensten.....	3
De filosofie van de hoop	4
Uit het Klein Overleg	6
Van de werkgroep Diaconie	7
Gebed na kerstmis.....	9
Hoe zit het toch met (deel 2)	10
“Archief diensten” toegevoegd op website.....	11
Posteractie www.MaakdeStadBeter.nl	12
Wake 7 november 2021.....	13
Hoe lang houd jij dit vol?	16
De vrouw van de duiker	17
Sparen voor hulphond.....	19
Ik kan het zelf wel	20
In memoriam	21
Gedicht	23
Onze gemeente	25
Inhoudsopgave en colofon	26

Colofon

De Werf, jaargang 60, nummer 1

De Werf is het blad voor mededeling en contact van de Doopsgezinde Gemeente Rotterdam. Het blad verschijnt 8 tot 10 maal per jaar.

Redactie: werkgroep communicatie. Uitgever: bestuur DG Rotterdam.